

aanb. G. B 182/81-67 } ministerij 29-10-'65
187/81-67 } TB

ZEER GEHEIM

Dit stuk bestaat uit 4 bladzijden

COMITE VERENIGDE INLICHTINGENDIENSTEN NEDERLAND

ZEER GEHEIM

B 182/81-67

Ex.nr. /

's-Gravenhage, 27 augustus 1965

INLICHTINGENSAMENVATTING EN BEOORDELING TOESTAND

MILITAIRE INLICHTINGEN

Marine

a. Atlantic

In de periode van 1 tot 4 juli j.l. ontplooiden de Sovjetstrijdkrachten zeer grote luchtactiviteit boven de Noord-Atlantic.

In de periode eind juni-begin juli vond een zeer grote Russische marine-oefening plaats in de Noorse Zee. Hieraan namen o.a. 3 kruisers, 4 geleide projectielen-jagers en tenminste 50 onderzeeboten (waaronder tenminste 2 nucleaire) deel. Deze oefening heeft aangetoond, dat de "planning" en logistieke verzorging van de Sovjetmarine verbeterd is. De oefening was ook een goed voorbeeld van de Sovjetstrategie van "verdediging in de diepte", en van het streven van de Russische marine haar oefeningen buiten de normale oefengebieden voort te zetten.

b. Pacific

Regelmatig vinden oefeningen van de Russische marine plaats in de Philippijnse Zee en Zuid-Chinese Zee.

De US-vlootverbanden in dit zeegebied worden regelmatig verkend door USSR-vliegtuigen.

Van 22-25 juni opereerden t/m 58 Badger-vliegtuigen van de Russische Pacificvloot tegen de "US-Task Group 22". Sommige vliegtuigen voerden verkenningen uit en anderen voerden waarschijnlijk gesimuleerde aanvallen met geleide wapens (AS-2/Kipper) uit vanaf een afstand van 100 zeemijlen op hoogte 20.000 voet (het dichtste punt van nadering was 75 zeemijlen).

c. Egypte

Het Egyptische hulpvaartuig El Quseir en 2 Egyptische ex-USSR-W-klasse onderzeeboten voeren op 17 juli de Oostzee binnen, waarschijnlijk voor reparaties.

De samenwerking tussen de Egyptische marine en de USSR wordt steeds beter. Zo mogen Russische marinevaartuigen, welke in de Middellandse Zee oefenen, vaak in de Egyptische territoriale wateren ankeren. Ook worden diverse malen Egyptische marinevaartuigen samen met Russische schepen waargenomen.

d. China

De Chinezen bouwen de volgende moderne marineschepen van Russisch ontwerp:

- twee typen middelafstand-onderzeeboten, één waarvan is uitgerust met ballistische projectielen;
- twee typen motorboten, welke zijn voorzien van geleide projectielen;

- 2 -

ZEER GEHEIM

ZEER GEHEIM

- patrouillevaartuigen voor bestrijding van onderzeeboten.

De tekeningen van deze schepen waren hoogstwaarschijnlijk reeds geleverd vóór de breuk Peking-Moskou in 1960.

Vooraf de bouw van de onderzeeboten, bewapend met ballistische projectielen, zou in het licht der nucleaire ontwikkeling, op den duur een grote bedreiging voor de bases van de Verenigde Staten in de Pacific kunnen gaan vormen.

Landmacht

Vele aanwijzingen duiden erop, dat dit najaar, mogelijk in oktober, wederom één of meer grote oefeningen in Warschaupakt-verband zullen worden gehouden, vermoedelijk in Roemenië, Hongarije en de z.g. "DDR".

Verwacht wordt, dat deze oefeningen in groot verband zullen worden gehouden. Wellicht zullen dan, evenals in april 1965, de toegangswegen naar Berlijn tijdelijk worden afgesloten. Er zijn aanwijzingen, dat de luchtstrijdkrachten van de Warschaupakt-landen in het najaar oefeningen zullen houden in de luchtcorridors naar Berlijn.

Luchtmacht

Gedurende de laatste dagen van juli j.l. is in het gebied van het Warschaupakt een luchtverdedigingsoefening gehouden, die de grootste was sedert 1962.

POLITIEKE INLICHTINGEN BUITENLAND

Indonesië

- a. In april j.l. is een Raad van Generaals opgericht met als voorzitter Generaal Jani en als leden de Generaals Suprpto, Harjono, Parman (hoofd Intelligence) en Sukendro (voormalig hoofd Intelligence, thans minister van Staat belast met het Komando Tertinggi Operasi Ekonomi). Deze Raad ziet het o.a. als zijn taak een mogelijke verwarring die na het heengaan van Soekarno zou kunnen ontstaan, tegen te gaan.
- b. Oei Tjoe-tat, minister toegevoegd aan het presidium van het Indonesische kabinet, heeft de supervisie over de B.P.I. (Badan Pusat Intelligens) de inlichtingendienst van Subandrio. Oei's rechterhand is Generaal Sutarto, evenals Oei een PKI-fellowtraveller. Via deze leiding is het de PKI mogelijk invloed op de president en de Indonesische politiek in het algemeen uit te oefenen.

Laos-Indonesië

Eind juli j.l. heeft Prins Souvanna Phoema zijn goedkeuring gehecht aan het plan ongeveer 130 officieren en onderofficieren van het neutralistische leger van Kon Le een opleiding in Indonesië te laten geven.

Tanzania

De verwachtingen die president Nyerere heeft gehad van communistische economische hulp zijn niet in vervulling

gegaan: over de Sovjet-Russische toezeggingen voor hulp onder een crediet van \$ 20 miljoen is nog geen overeenstemming bereikt, mede omdat de Sovjet-Unie niet even gunstige voorwaarden wil bieden als Peking; over de z.g. "onzelfzuchtige" hulp van Peking raakt president Nyerere meer en meer gedesillusionneerd en hij maakt zich zorgen over de Chinese plannen honderden Chinese arbeiders naar Tanzania te brengen.

Nyerere doet thans pogingen zijn betrekkingen met het Westen te verbeteren en zal de volgende maand een delegatie naar Washington zenden om te trachten een crediet van \$ 50 miljoen te verkrijgen.

Hij is echter blijkbaar wel van plan militaire uitrusting van communistische zijde te blijven ontvangen.

Vietnam

In de maanden april en juli heeft een briefwisseling tussen Moskou en Peking plaats gevonden met betrekking tot Vietnam. Daaruit blijkt het volgende:

1. Moskou was tot op zekere hoogte bereid Amerika de gelegenheid te geven zich, zonder al te groot prestigeverlies, uit Vietnam terug te trekken. Peking weigerde de Sovjet-Unie terzake ook maar de geringste medewerking te geven. De Chinezen streven naar de totale nederlaag van de Amerikanen in Vietnam.
2. China gaf de Sovjet-Unie wel toestemming hulp aan Noord-Vietnam te zenden via Chinees grondgebied, maar weigerde het Chinese luchtruim hiervoor open te stellen. (Sovjet-voorstel tot luchtbrug naar Noord-Vietnam). De Sovjet-Unie wilde een legereenheid van 4000 man in Noord-Vietnam stationeren en gebruik maken van militaire vliegvelden in Zuid-West-China. De Chinezen weigerden hiertoe alle medewerking; zij verklaarden de Sovjet-bedoelingen niet te vertrouwen.

POLITIEKE INLICHTINGEN BINNENLAND

Reacties van CPN-leden op het beleid van de partijleiding

De resoluties van het partijbestuur der CPN dd. 15/16 mei j.l. en het optreden van de CPN-delegatie op de conferentie der 19 CP-en uit West-Europa in Brussel (1-3 juni j.l.) zijn in de partij niet geheel kritiekloos ontvangen.

Over het algemeen richtte deze kritiek zich echter niet op essentiële punten. (Men hekelde b.v. de overdreven ontluistering van Chroestsjow en men sprak zijn ongerustheid uit over een mogelijke isolering van de CPN ten opzichte van de andere Westeuropese CP-en).

Houding van de CPN-leiding ten aanzien van pro-Chinese opposanten

Vernomen werd, dat Chris Bischof, de uit de CPN geroeyerde leider van de pro-Chinese oppositiegroep rond het blad "De Rode Vlag", ultimo mei j.l. aan de Amsterdamse districtsleiding verzocht heeft om weer tot de CPN te worden toegelaten. Bischof motiveerde zijn verzoek met een verwijzing

naar de resoluties van het partijbestuur dd. 15/16 mei j.l., die z.i. een duidelijke ontwikkeling naar de Chinese standpunten vertoonden. De partijleiding is niet ingegaan op Bischots verzoek en heeft alsnog drie andere medewerkers van "De Rode Vlag" geroyeerd.

Hulpverlening aan de Vietcong

Begin juni arriveerde in Nederland een afgezant van de bekende Trotzkiest Raptis ("Pablo"), die toen nog als adviseur van Ben Bella in Algiers optrad. Hij had de taak in West-Europa een hulpverleningsactie ten behoeve van de Vietcong te organiseren, die behalve van financiële en medische aard zo mogelijk ook van militaire aard zou moeten zijn (werving vrijwilligers).

Hij had in Nederland contact met vooraanstaande Trotzkiesten en vertegenwoordigers van de Socialistische Werkers Partij en PSP.

Moeilijkheden binnen de PSP inzake Vietnam

De Amsterdamse PSP-afdeling heeft zich scherp gekeerd tegen het standpunt van Bram van der Lek (hoofdredacteur van het partij-orgaan "Bevrijding"), volgens hetwelk het realistisch zou zijn - ter bereiking van een voor alle partijen in het geschil acceptabel akkoord - de V.S. één of meer bases in Zuid-Vietnam te gunnen voor een nader overeen te komen periode.

Radicale acties contra Claus von Amsberg

In kringen van radicaal socialistische en anarchistische jongeren en studenten in Amsterdam schrijft men het geringe succes van de acties tegen de heer Claus von Amsberg op 2 en 3 juli j.l., behalve aan het optreden van de politie ook toe aan gebrek aan organisatievermogen in eigen gelederen.

Het ligt in de bedoeling toekomstige activiteiten beter voor te bereiden. Gedacht wordt aan de vorming van "harde-actie"ploegen, te trainen door een reserve eerste luitenant uit hun kring.

-o-o-o-o-o-

B/10

Verstrekingslijst Isam

<u>Aan:</u>	<u>Ex.nr.:</u>
Minister-President (door tussenkomst V.C.S.)	1
Comité Verenigde Chefs van Staven	2
Minister van Defensie	3
Minister van Buitenlandse Zaken	4
Hoofd Nederlandse Liaison Missie bij Shape	5
Chef Generale Staf	6
Chef Marinestaf	7
Chef Luchtmachtstaf	8
Mr. E. Schokker	9
Hoofd Binnenlandse Veiligheidsdienst	10
Hoofd Buitenlandse Inlichtingendienst	11 en 16
Hoofd Marine Inlichtingendienst	12
Hoofd Militaire Inlichtingendienst	13
Hoofd Luchtmacht Inlichtingendienst	14
Mr. P.J.H. Jonkman	15

Na ontvangst eventueel commentaar V.C.S.:

Minister van Binnenlandse Zaken	17
Minister van Economische Zaken	18
Minister van Financiën	19
Minister van Justitie	20
Minister van Landbouw en Visserij	21
Minister van Onderwijs en Wetenschappen	22
Minister van Ikshuisvesting en Ruimtelijke Ordening	23
Minister van Sociale Zaken en Volksgezondheid	24
Minister van Verkeer en Waterstaat	25
Minister van Cultuur, Recreatie en Maatschappelijk Werk	26
Minister zonder Portefeuille	27
Secretaris van de ministerraad	28